

Красільніков В.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів національної поліції

Турчанікова Г.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗМІНИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку із відкритою збройною агресією з боку Російської Федерації та початку ведення активних бойових дій на території України Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» було введено режим воєнного стану [3]. Прийняття цього нормативно-правового акту призвело до впровадження змін до чинного законодавства України, які тимчасово обмежують певні права чи свободи людини та громадянина, так і тимчасово розширюють певні повноваження державних служб, правоохоронних органів, у тому числі Національної поліції України. Залежно від нашої теми дослідження нас цікавить власне питання, які зміни було внесено до Закону України «Про Національну поліцію» в сфері застосування спеціальних засобів поліцейськими у зв'язку із дією на території України режиму воєнного стану [5].

Виклад основного матеріалу доцільно почати із зазначення власне поняття режиму воєнного стану. Таке поняття визначено законодавцем у відповідному нормативно-правовому акті – Законі України «Про правовий режим воєнного стану». Отже, відповідно до статті 1 цього Закону воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

До введення на території України воєнного стану застосування поліцейськими спеціальних засобів регламентувалося статтями 42, 43, 45 Закону України «Про Національну поліцію». Положення зазначених статей

визначали конкретні підстави та випадки застосування поліцейськими спеціальних засобів [4].

Із врахуванням обставин та актуальної ситуації для забезпечення виконання покладених на поліцію обов'язків в умовах дії режиму воєнного стану були внесені зміни до зазначених статей Закону України «Про Національну поліцію» відповідним Законом України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану». Отже, зміни полягають в тому, що поліцейському під час дії воєнного стану надано право застосовувати спеціальні засоби стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без врахування вимог та заборон, передбачених статтею 43, частинами четвертою та п'ятою статті 45. Тобто поліцейському на період дії воєнного стану до відповідної категорії осіб, визначеної Законом, надано право, наприклад, наносити удари гумовими (пластиковими) кийками по голові, шиї, ключичній ділянці, статевих органах, попереку і в живіт чи застосовувати кайданки більше, ніж на 2 години безперервного використання або без послаблення їх тиску або ж застосовувати малогабаритні підривні пристрої для відкриття приміщень, якщо шкода, заподіяна правам та інтересам, що охороняються законом, є меншою, ніж шкода, яку вдалося відвернути [2].

Отже, з вищевикладеного можемо зробити висновок, що внаслідок ситуації, яка склалася на території України, змін зазнали всі сфери суспільного життя. І законодавча сфера не стала винятком. Виходячи з цього, з метою забезпечення завдань і обов'язків, покладених на поліцію під час дії режиму воєнного стану, було тимчасово розширено певні повноваження поліції та відповідно тимчасово обмежено певні права та свободи людини, передбачені Конституцією України. На нашу думку, такі зміни повинні позитивно впливати на ефективність діяльності підрозділів Національної поліції, адже поліцейські забезпечують публічну безпеку та порядок, запобігання та протидію злочинності власне на внутрішній території України [5].

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 28, ст. 250 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
2. Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>.
3. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (дата звернення: 17.08.2022).
4. Закон України «Про Національну поліцію». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 40-41, ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
5. Рада розширила повноваження Нацполіції на час воєнного стану URL: https://lb.ua/society/2022/03/15/509677_rada_rozshirila_povnovazhennya.html.